

**KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET**

Gassco Kårstø
Postboks 93
5501 Haugesund

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Att. Kirsten L. B. Halvorsen

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 26.3.2010

Vår ref.: 2006/82 405.14

Deres ref.:

Saksbehandler: Annicken Hoel, telefon: 22573681

Vedtak om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp i 2009 og oppfølging for Gassco Kårstø

Klima- og forurensningsdirektoratet kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp. Vi har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april 2010. Gassco Kårstø har i 2009 hatt et kvotepliktig utslipp på 1 129 194 tonn CO₂.

Gassco Kårstø skal sende redegjørelse om tiltak for å redusere usikkerheten i aktivitetsdata i kildestrøm 1 og 2 innen 1. juni 2010.

Gassco Kårstø har ikke levert dokumentasjon av usikkerhet i utslippsfaktorer. Bedriften skal så snart som mulig, og senest innen 1. mai 2010, levere dokumentasjon av usikkerhet i utslippsfaktor i kildestrøm 1, 2, 3, 4, 5 og 6.

Klima- og forurensningsdirektoratet varslers med dette, i henhold til forvaltningsloven § 16, om at det vurderes å fatte vedtak om tvangsmulkt for å sikre at rapporteringsplikten overholdes ved neste års rapportering av kvotepliktige utslipp. Eventuelle kommentarer til dette varselet skal sendes Klima- og forurensningsdirektoratet innen 1. mai 2010.

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

1. Sakens bakgrunn

Vi viser til utslippsrapport innlevert innen 1. mars 2010 og oppdatert utslippsrapport datert 10. mars 2010. Utslippsrapporten datert 10. mars 2010 er lagt til grunn for vårt vedtak.

Kvotepliktige virksomheter skal rapportere sine utslipp av CO₂ innen 1. mars året etter at utslippene fant sted. Dette følger av lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) § 16 første ledd og tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser av 31. mars 2008, siste endret 17. desember 2008. Nærmere regler om rapporteringen, herunder regler om hva som skal rapporteres og hvordan utslippene skal beregnes eller måles, er gitt i forskrift 23. desember 2004 nr. 1851 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften) kapittel 2 med vedlegg.

Klima- og forurensningsdirektoratet kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp, i henhold til klimakvoteloven § 17.

Virksomheten var gjenstand for inspeksjon 9. desember 2009, jf inspeksjonsrapport datert 15. desember 2009. Inspeksjonen påpekte tre anmerkninger til hhv. rutiner og kontroll av coriolismåler i kildestrøm 3 og 4, manglende akkreditering til prøvetaking og forbedring i virksomhetens internkontroll.

2. Klima- og forurensningsdirektoratets vurdering

Overholdelse av fristen for innlevering av utslippsrapport

Gassco Kårstø sendte inn utslippsrapport for bedrifter med kvotepliktige utslipp av CO₂ den 1. mars 2010, som er innen fristen.

Gassco har imidlertid sendt inn endret utslippsrapport 10. mars 2010. Klima- og forurensningsdirektoratet understreker at klimakvoteforskriftens krav til rapportering innen 1. mars innebærer at en fullstendig rapport skal leveres innen fristen. Vi forventer at det ved neste års rapportering leveres en fullstendig utslippsrapport innen fristen.

Vurdering av kvotepliktige CO₂-utslipp

Kvoteplikt

Kvoteplikten for Gassco Kårstø er knyttet til bedriftens energianlegg og fakler. For en nærmere presisering av kvotepliktens omfang vises det til vedtak om tillatelse til kvotepliktige utslipp av 31. mars 2008, sist endret 17. desember 2008.

Kilder til kvotepliktige utslipp

Bedriften har i 2009 hatt kvotepliktige utslipp fra følgende kildestrømmer:

Kildestrøm nummer	Kildestrøm	Utslippskilde
1	LT-fyrgass	Kjeler og fakkelspyling
2	HT-fyrgass	Gassturbiner
3	Åsgard-fyrgass	Kjeler og gassturbiner
4	Craier-fyrgass	Kjeler
5	Fakkalgass (LT-fyrgass)	Statpipe kald fakkell
6	Fakkalgass (LT-fyrgass)	Åsgard kald fakkell
7	Fakkalgass	Sleipner varm fakkell
8	Fakkalgass	Tankfakkell
9	Fakkalgass	46-fakkell
10	Diesel	Motorer (nødaggregat og brannpumper)
11	Nafta/kondensat	Branntreningsfelt
12	VOC fra båtlaster	VOC-enhet (incinerator)

For utslippene av CO₂ fra kildestrømmene 7, 8, 9, 10, 11 og 12 er det ikke stilt krav til metode for beregning av utslippene, såfremt utslippene fra disse kildestrømmene til sammen er mindre enn to prosent av det totale årlige utslippet, maksimalt 20 000 tonn. Utslippene fra disse små kildene utgjør 10 681 tonn, som er 1 prosent av totalutslippet.

Det rapporterte utslippet fra disse kildestrømmene fremgår nedenfor, under vår vurdering av de kvotepliktige utslippene.

Gassco Kårstø har ikke rapportert om kvotepliktige utslipp som ikke er omfattet av tillatelsen.

Vurdering av aktivitetsdata

Gassco Kårstø har rapportert aktivitetsdata og usikkerhet i beregning av aktivitetsdata. De rapporterte dataene fremgår i tabellen nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i beregning av aktivitetsdata som er stilt i tillatelsen.

Kildestrøm nummer	Kildestrøm	Aktivitetsdata (tonn)	Usikkerhetskrav %	Rapportert usikkerhet %
1	LT-fyrgass	107 057	1,5	1,67
2	HT-fyrgass	89 376	1,5	1,65
3	Åsgard-fyrgass	118 657	1,5	0,5
4	Craier-fyrgass	160 052	1,5	0,69
5	Fakkalgass (LT-fyrgass)	2 172	7,5	5,09
6	Fakkalgass (LT-fyrgass)	1 842	7,5	6,4

Aktivitetsdataene er fremkommet i henhold til tillatelsen av 17. desember 2008 med unntak av kildestrøm 3. Bedriften opplyser at fyrgassmåleren, coriolismåler, var delvis ute av drift i perioden 1. januar til 1. mars 2009. Aktivitetsdataene i kildestrøm 3 ble i denne perioden beregnet ved å benytte måleutstyret til de enkelte produsentene (turbiner/kjeler).

Gassco Kårstø har beregnet usikkerhet i aktivitetsdata selv. De har benyttet regneark og målefunksjoner utarbeidet av Metropartner.

Kildestrøm 1 og 2 (LT-fyrgass og HT-fyrgass)

Målesystemene i kildestrøm 1 og 2 er måleblende med online tetthetsmåler, temperaturmåler, trykkmåler og differensialtrykkmåler. Det foretas programbasert vedlikehold hver 12 og 24 måned, avhengig av utstyr. Gassco har beregnet usikkerheten i kildestrøm 1 og 2 til å være henholdsvis 1,67 og 1,65 prosent. Dette er høyere enn kravet i tillatelsen som er 1,5 prosent.

Klima- og forurensningsdirektoratet ber Gassco redegjøre for tiltak som kan redusere usikkerheten, herunder tiltak som økt vedlikehold. Redegjørelsen skal sendes oss innen 1. juni 2010.

Kildestrøm 3(Åsgard fyrgass)

Målesystemet i kildestrøm 3 er coriolismåler. Usikkerheten i coriolismåleren er fra produsentens side angitt til å være 0,5 prosent. Så fremt måleren vedlikeholdes godt, vurderes drift av måleren og kvaliteten på mediet gjennom måleren til å bidra lite til usikkerheten i aktivitetsdata.

I perioden mellom 1. januar og 1. mars 2010 ble målere til produsenter benyttet i bestemmelse av aktivitetsdata. Usikkerheten i måleutstyret til produsentene er høyere enn usikkerheten i coriolismåleren. Gassco har i e-post datert 10. mars 2010, beregnet og dokumentert usikkerheten i kildestrøm 3 der de tar hensyn til ovennevnte avvik. De har

beregnet at avviket ikke har gitt et signifikant bidrag til usikkerheten i aktivitetsdataene i 2009.

Kildestrøm 4 (Craiergass)

Målesystemet i kildestrøm 4 er coriolismåler. Gassco har beregnet usikkerheten i kildestrømmen til å være 0,7 prosent, som er innenfor kravet i tillatelsen. Klima- og forurensningsdirektoratet tar Gassco sine beregninger til etterretning.

Kildestrøm 5 og 6 (fakkell)

Målesystemet i kildestrøm 5 og 6 består av ultralydmåler, tykk- og temperaturmåler. Gassco har beregnet usikkerheten i kildestrøm 5 til å være 5,09 prosent og kildestrøm 6 til å være 6,4 prosent, som begge er innenfor kravet i tillatelsen. Klima- og forurensningsdirektoratet tar Gassco beregninger til etterretning.

Vurdering av faktorer

For kildestrøm 1, 2, 3, 4, 5 og 6 kreves det i tillatelsen at det benyttes bedriftsspesifikke utslippsfaktorer ved beregningen av det kvotepliktige utslippet. Gassco Kårstø har rapportert faktorer og usikkerhet i faktorene for disse kildestrømmene. De rapporterte dataene fremgår i tabellen nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i faktoren som er stilt i tillatelsen.

Kildestrøm nummer	Kildestrøm	Bedriftsspesifikk utslippsfaktor	Usikkerhetskrav %	Rapportert usikkerhet %
1	LT-fyrgass	2,68 tonn CO ₂ /tonn fyrgass	0,5	0,37
2	HT-fyrgass	2,65 tonn CO ₂ /tonn fyrgass	0,5	0,14
3	Åsgard-fyrgass	2,64 tonn CO ₂ /tonn fyrgass	0,5	0,21
4	Craier-fyrgass	1,69 tonn CO ₂ /tonn fyrgass	0,5	0,44
5	Fakkellgass (LT-fyrgass)	2,67 tonn CO ₂ /tonn fyrgass	2,5	0,37
6	Fakkellgass (LT-fyrgass)	2,68 tonn CO ₂ /tonn fyrgass	2,5	0,52

Utslippsfaktorene er fremkommet i henhold til tillatelsen av 17. desember 2008.

Gassco Kårstø har ikke dokumentert usikkerhetsberegningene i noen av de bedriftsspesifikke utslippsfaktorene, dvs. i kildestrøm 1, 2, 3, 4, 5 og 6. Dette er avvik fra rapporteringskravet jf. klimavoteforskriften § 2-5 f). Gassco Kårstø hadde tilsvarende avvik i rapportering av kvotepliktige utslipp i fjor, jf. vedtak datert 31. mars 2009. Klima- og forurensningsdirektoratet ser alvorlig på at Gassco Kårstø gjentar de samme feilene vi påpekte i fjor.

Det varsles med dette om at det vurderes å fatte vedtak om tvangsmulkt for å sikre at rapporteringsplikten overholdes ved neste års rapportering. Varselet er utdypet i punkt 7.

Gassco Kårstø har rapportert usikkerhet i kildestrøm 1, 2, 3, 4, 5 og 6 i utslippsrapporten datert 10. mars 2010. Verdiene er imidlertid identiske med de Metropartner beregnet for Gassco Kårstø basert på 2006-data. Vi er derfor usikre på om Gassco Kårstø har beregnet usikkerheten i innrapportert data fra 2009, eller om de har rapport tidligere usikkerhetsberegninger i årets rapport. Alle innrapporterte usikkerhetstall er innenfor kravet i tillatelsen.

Gassco Kårstø skal sende Klima- og forurensningsdirektoratet dokumentasjon av usikkerhetsberegninger for utslippsfaktorene i kildestrøm 1, 2, 3, 4, 5 og 6 så snart som mulig, og senest innen 1. mai 2010.

Driftslaboratoriet på Kårstø deltar i SLP (sammenliknings prøver) for naturgass som er organisert av Van Swinden Laboratorium i Nederland. Driftslaboratoriet på Kårstø ble akkreditert i 2009.

Gassco Kårstø har gjennomført sammenlikning av analyseresultater fra online GC i kildestrøm 3 (Åsgard fyrgass) og 4 (Craiergass) med resultater fra GC-en som brukes til akkreditert analyse i Driftslaboratoriet. Gassco Kårstø opplyser at resultatene av sammenlikningen viser akseptable verdier, at verdiene er innenfor grensene til reproduserbarhet i henhold til ASTM D 1945-03. Klima- og forurensningsdirektoratet tar Gassco Kårstøs resultater og vurderinger til etterretning.

I beregning av det årlige utslippet har Gassco Kårstø kombinert utslippsfaktor og aktivitetsdata iht. tillatelsen.

Kvotepliktig utslipp

Til tross for avvik og mangler i beregning av usikkerhet i 2009-data, har vi lagt Gassco Kårstøs rapporterte data til grunn ved beregning av bedriftens kvotepliktige klimagassutslipp.

For kildestrømmene 1, 2, 3, 4, 5 og 6 har bedriften, i tråd med tillatelsen, benyttet standard oksidasjonsfaktor ved beregningen av det kvotepliktige utslippet.

Dette gir følgende kvotepliktige utslipp i 2009:

Kildestrøm nummer	Kildestrøm	Aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ /tonn fygass)	Kvotepliktig utslipp (tonn)
1	LT-fygass	107 057	2,68	287 062,11
2	HT-fygass	89 376	2,65	237 210,88
3	Åsgard-fygass	118 657	2,64	313 229,32
4	Craier-fygass	160 052	1,69	270 275,95
5	Fakkelgass (LT-fygass)	2 172	2,67	5 803,23
6	Fakkelgass (LT-fygass)	1 842	2,68	4 932,03
7	Fakkelgass			6 596,9
8	Fakkelgass			1 639,6
9	Fakkelgass			604,3
10	Diesel			533,3
11	Nafta/kondensat			0
12	VOC fra båtlaster			1 306,8
Totale kvotepliktige utslipp				1 129 194,43

For enkelte av dataene er det i beregningene benyttet flere desimaler enn det som fremkommer i ovennevnte tabell. Dette forklarer differansen i oppgitt utslipp med den summen en får ved å beregne utslippet basert på aktivitetsdata og utslippsfaktor i tabellen.

Klima- og forurensningsdirektoratet påpeker at dersom virksomheten ved rapporteringen har gitt feilaktig opplysninger om forhold som kan påvirke utslippstallet, vil dette kunne føre til brudd på oppgjørplikten etter klimakvoteloven § 13. Dette vil igjen kunne gi grunnlag for illeggelse av overtredelsesgebyr tilsvarende 100 euro for hvert tonn rapporteringspliktig utslipp som det ikke leveres inn kvoter for, jf klimakvoteloven § 21.

3. Vedtak om godkjenning av kvotepliktige utslipp

Klima- og forurensningsdirektoratet har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april 2010. Gassco Kårstø har hatt et kvotepliktig utslipp på 1 129 194 tonn CO₂ i 2009. Vedtaket om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

Gassco skal sende Klima- og forurensningsdirektoratet nærmere informasjon innen fastsatte frister. Pålegg om redegjørelser er hjemlet i forurensningsloven § 51.

4. Oppgjør av kvoteplikten

Innen 30. april 2010 må alle kvotepliktige virksomheter overføre det antall kvoter som svarer til virksomhetens verifiserte, kvotepliktige utslipp i 2009 til Statens oppgjørskonto i kvoteregisteret, jf. § 13 i klimakvoteloven. For Gassco Kårstø innebærer dette at 1 129 194 kvoter skal overføres fra bedriftens driftskonto i kvoteregisteret til Statens oppgjørskonto. Vi har registrert bedriftens verifiserte, kvotepliktige utslippstall i kvoteregisteret. Se punkt 4.5.3 i kvoteregisterets brukermanual for mer informasjon. Brukermanualen kan lastes ned fra kvoteregister.no. Vi gjør oppmerksom på at manglende overholdelse av fristen 30. april vil føre til at virksomheten ilegges et overtredelsesgebyr på 100 euro pr kvote som ikke er innlevert. Vi gjør også oppmerksom på at det i år ikke er mulig å innlevere kvoter til oppgjør før 19. april. Dette skyldes begrensninger fra EUs registersystem.

5. Gebyr

Klima- og forurensningsdirektoratets behandling og godkjenning av utslippsrapporten er omfattet av en gebyrordning, jf. § 5-5 i klimakvoteforskriften. Basert på vår ressursbruk i forbindelse med behandling og godkjenning av rapporten er det fastsatt en gebyrsats etter høy gebyrklasse. Bedriften skal derfor betale et gebyr på kr 30 000,-.

Faktura vil bli ettersendt.

6. Klage

Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Klima- og forurensningsdirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at godkjenningen av den kvotepliktige utslippsrapporten ikke skal legges til grunn ved oppgjør av kvoteplikten 30. april 2010.

Opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil vi kunne gi på forespørsel.

7. Varsel om tvangsmulkt

Klima- og forurensningsdirektoratet viser til manglende dokumentasjon av usikkerhet i utslippsfaktor for kildestrøm 1, 2, 3, 4, 5 og 6. Dette innebærer brudd på rapporteringsplikten etter klimakvoteforskriften § 2-5 f).

Klima- og forurensningsdirektoratet ser alvorlig på at Gassco ikke oppfyller rapporteringskravet i klimakvoteforskriften. Det varsles med dette i henhold til

forvaltningsloven § 16 om at det vurderes å fatte vedtak om tvangsmulkt for å sikre at rapporteringsplikten overholdes. Vedtaket vil gå ut på at en tvangsmulkt på kr 100 000 påløper dersom bedriften ikke leverer beregninger som dokumenterer usikkerheten i aktivitetsdata og utslippsfaktor for 2010-data for kildestrøm 1, 2, 3, 4, 5 og 6 innen fristen for neste års rapportering, som er 1.mars 2011. Usikkerhetsberegningene skal gjennomføres i henhold til ISO (1995) ”*Guide to the expression of uncertainty in measurement (GUM)*”, samt i henhold til kravene i bedriftens tillatelse til kvotepliktige utslipp og klimakvoteforskriften. Hjemmelen for vedtak om tvangsmulkt er klimakvoteloven § 20.

Eventuelle kommentarer til dette varselet skal sendes Klima- og forurensningsdirektoratet innen 1. mai 2010.

8. Oppsummering

Klima- og forurensningsdirektoratet godkjenner Gassco Kårstøs rapport om kvotepliktige utslipp i 2009. Vedtaket er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

Gassco Kårstø skal redegjøre for tiltak for å redusere usikkerheten i aktivitetsdata i kildestrøm 1 (LT-fyrgass) og kildestrøm 2 (HT-fyrgass) innen 1. juni 2010.

Gassco Kårstø har ikke dokumentert usikkerhetsberegninger på innrapporterte utslippsfaktorer for utslippet i 2009. Gassco Kårstø skal sende Klima- og forurensningsdirektoratet oppdaterte usikkerhetsberegningene så snart som mulig og senest innen 1. mai 2010.

Klima- og forurensningsdirektoratet varsler om at det vurderes å fatte vedtak om tvangsmulkt for å sikre at rapporteringsplikten overholdes til neste år. Eventuelle kommentarer til dette varselet skal sendes Klima- og forurensningsdirektoratet innen 1. mai 2010.

Gassco Kårstø skal betale et gebyr på kr 30 000,- for vår behandling av utslippsrapporten.

Vedtaket, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

Med hilsen

Erling Espolin Johnson
prosjektleder

Annicken Hoel.
sjefingeniør

Kopi til:

Fylkesmannen i Rogaland, Miljøvernavdelingen, Postboks 59, 4001 STAVANGER

Tysvær kommune, Teknisk etat, 5570 AKSDAL

Oljedirektoratet v/Steinar Vervik, Postboks 600, 4003 Stavanger

Petroleumstilsynet, Postboks 599, 4003 Stavanger